

Utlåtande Rotel I (Dnr KS 2020/299)

Reglering av EBO asylsökande inom Stockholms stad

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
De 15 DeSo-områden anmäls till Migrationsverket där det ska undantas möjlighet för asylsökande att bosätta sig på egen hand att gälla från och med den 1 juli 2020.

Föredragande borgarrådet Anna König Jerlmyr anför följande.

Ärendet

Från den 1 juli 2020 kommer asylsökandes möjligheter att flytta till eget boende (EBO) i vissa områden att vara begränsade, efter en lagändring som trädde i kraft 1 januari 2020. 32 kommuner, varav Stockholms stad är en, ska få anmäla till Migrationsverket att en eller flera delar av kommunen ska omfattas av regleringen. Anmälan ska föregås av att länsstyrelsen får möjlighet att yttra sig. De delar av kommunen som anmäls till Migrationsverket ska ha socioekonomiska utmaningar. För att kunna identifiera relevanta områden att anmäla till Migrationsverket har staden använt sig av kombinationen SCB:s DeSo-områden och deras öppna geodata. Det finns bland annat fyra variabler som visar hur den socioekonomiska tyngden ser ut avseende arbetslöshet, utbildningsgrad, inkomster och utländsk bakgrund. Vid samkörning av dessa fyra variabler för att se vilka DeSO-områden, Demografiska statistikområden, som utmärker sig avseende alla fyra framkommer 15 DeSO-områden. Dessa områden finns inom stadsdelarna Tensta, Rinkeby, Husby och Skärholmen. Stockholms stad kommer anmäla dessa områden till Migrationsverket. Staden kommer att noga följa utvecklingen så att det till

höstens ansökningsomgång blir möjligt att justera utifrån en djupare analys avseende statistik, effekter och konsekvenser.

Beredning

Ärendet har initierats av stadsledningskontoret och remitterats till socialnämnden, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd och Länsstyrelsen Stockholm.

Socialnämnden anser att det är angeläget att arbeta för ökad integration och att användningen av de nya reglerna, genom att anmäla vissa områden till Migrationsverket är ett sätt att arbeta mot detta mål samt delar även uppfattningen att staden noga bör följa utvecklingen och vid behov justera förslaget.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd ställer sig positiv till kommunstyrelsens förslag.

Skärholmens stadsdelsnämnd är positiv till regleringen och att Stockholms stad anmäler DeSo-området i Skärholmen till Migrationsverket.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd instämmer i kommunstyrelsens förslag men ser dock ett antal praktiska utmaningar med att säkerställa efterlevnaden av förslaget samt möjliga konsekvenser av dess implementering.

Länsstyrelsen Stockholm har inget att erinra mot förslaget.

Mina synpunkter

I Stockholms stad behöver vi arbeta på flera olika sätt för att motarbeta segregationen och trångboddheten. Lagen om eget boende, EBO-lagen, ger asylsökande friheten att bosätta sig var de vill med rätt till statliga och kommunala bidrag men från och med 1 juli 2020 har 32 kommuner möjlighet att göra undantag i lagen.

Stockholms stad har därför tagit fram ett förslag på områden i staden som kommer att beröras av den nya EBO-lagen, vilket innebär att asylsökande inte kommer kunna bosätta sig i dessa områden och samtidigt som huvudregel ha rätt till dagersättning eller särskilt bidrag enligt lagen om mottagande av asylsökande med flera. De begränsade 15 av 544 områdena i Stockholms stad som är aktuella ligger i Rinkeby, delar av Tensta, delar av Husby och delar av Skärholmen.

Staden kommer nu att pröva att använda sig av denna lagstiftning. Samtidigt fortsätter vi med integrationsarbetet, men även arbetet mot oriktiga hyresförhållanden och för att skapa hyresrätter med lägre hyra, insatserna för

personer som står långt ifrån arbetsmarknaden för att bryta bidragsberoendet och arbetet för att skapa en likvärdig skola som ger alla barn och unga goda förutsättningar i hela staden. Vi kommer noga att följa utvecklingen för att se om detta ger avsedda effekter för vidare möjlighet att justera områden utifrån en djupare analys avseende statistik, effekter och konsekvenser.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Utvalda DeSO-områden; förklaring och beteckning
3. Utvalda DeSO-områden; karta

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Karin Wanngård, Jan Valeskog och Kadir Kasirga (alla S) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Stadsdelarna Tensta, Rinkeby, Husby och Skärholmen anmäls till Migrationsverket som begränsade områden för asylsökande att bosätta sig på egen hand, från och med 2020-07-01.
2. Därutöver anföras följande.

Det är en mänsklig rättighet att söka skydd undan krig och förföljelse och det är vårt ansvar att hjälpa människor som är i behov av skydd. För en ansvarsfull integration är det av stor vikt att samhället arbetar för att de som beviljas skydd snabbt ska kunna komma in i samhället. Genom att skapa förutsättningar och tidigt sätta in verktyg och insatser får människor möjlighet att snabbt etablera sig. I skolan och arbetslivet, i föreningslivet och i samhället i stort. Vi menar att ett bra mottagande utgår ifrån den enskildes behov och vad som är bäst för den enskildes möjlighet att delta i samhällets olika delar.

1994 införde den borgerliga regeringen *Lagen om eget boende* (EBO) som innebär att asylsökande kan välja bort Migrationsverkets anläggningsboende för att flytta till och bosätta sig i ett eget ordnat boende. Konsekvenserna av lagstiftningen som infördes har lett till att mottagande av asylsökande har varit skevt fördelat i landet under många år. Där några kommuner och vissa stadsdelar inom en kommun har haft en stor andel asylsökande medan andra kommuner inte haft några asylsökande bosatta. Vi socialdemokrater har varit skeptiska till EBO eftersom vi ser att asylsökande som ordnar eget boende ofta bosätter sig i områden som tåmpas med bland annat trångboddhet, hög arbetslöshet, låg utbildningsnivåer och låga inkomster. Systemet

med EBO har inte gynnat integrationen utan tvärtom, ojämlikheten har istället förstärkts i några områden. Att lagen om eget boende begränsas och att kommunerna får större rådighet samspelar väl med bostättningslagen som säkerställer att alla kommuner tar emot nyanlända.

Stadsledningskontorets förslag på områden som ska undantas för asylsökande att bosätta sig på egen hand grundar sig på fyra variabler som visar hur den socioekonomiska tyngden ser ut avseende arbetslöshet, utbildningsgrad, inkomster och utländsk bakgrund. Vid samkörning av de fyra variabler har man identifierat 15 områden i fyra stadsdelar som utmärker sig. Det är bra att variablerna som har använts kommer från öppen data och hur verkligheten ser ut i Stockholm. Det är också viktigt att det är lätt att begripa varför begränsningarna finns.

Därför är det beklagligt att majoriteten har valt att inte tillföra den viktiga variabeln som tydligt illustrerar var det kan finns socioekonomiska utmaningar. Variabeln om trångboddhet.

Trångboddhet har oerhört negativa effekter på människors mående. Vilket vi har tydlighet kunnat se den senaste tiden när coronaviruset har fått en större spridning i bland annat stadsdelarna i Järva. Det är stadsdelar som länge har få tampats med trångboddhet. I pandemins spår får trångboddheten en större påverkan på människors hälsa när smittspridningen kan leda till död. Stockholm måste intensifiera arbetet för att komma till bukt med trångboddheten och minska segregationen.

För barn som växer upp i trångboddhet innebär trångboddhet att de inte kan läsa läxor i lugn och ro och inte heller kan vänner komma över för att leka. Barnen hänvisas till offentliga utrymmen för läxläsning och socialt umgänge. Trångboddheten innebär också begränsningar för den personliga integriteten, vilket i sin tur är negativt för människors hälsa. Vi vet utifrån myndigheters rapporter och *Skillnadernas Stockholm*, rapporten som stadens hållbarhetskommision tog fram, att trångboddheten samspelar med de andra variablerna som visar på socioekonomiska segregationen i vår stad.

Mottagandet av asylsökande är primärt ett statligt åtagande och ska så förbli. Men för att mottagande ska bli bra är det viktigt att kommunerna ges goda planeringsförutsättningar för att säkerställa ett socialt hållbart mottagande för individen. Om staden ska kunna lägga en god grund för att nyanlända (asylsökande som beviljats uppehållstånd) snabbt ska kunna etablera sig och inte hamna i segregation är det avgörande att arbetet kan påbörjas redan när de är asylsökande. Att börja sin tid i Stockholm som trångbodd i ett område som tampas med arbetslöshet, låga skolresultat och andra utmaningar är ingen bra start för någon som har kommit till Sverige. Därför önskar vi att trångboddhet tillförs som en variabel.

I förslaget för vilka områden i Stockholm som ska undantas för asylsökande att bosätta sig på egen hand har inte hela stadsdelar ingått i begränsningen utan avgränsningen sträcker sig till områden inom stadsdelarna. Vilket innebär att asylsökande kan hamna i en situation där samhället genom Migrationsverket meddelar att de får bo i ett eget ordnat boende på ena gatan men däremot inte på gatan bredvid. Trots att gatorna ligger i samma stadsdel. Vi menar att det inte är på något logiskt att

staden väljer att begränsa vissa delar av en stadsdel istället för hela stadsdelen. Det inte går att garantera att informationen som ges till asylsökande är tillräckligt tydlig och risken för att förvirring uppstår är stor. Vilket riskerar att leda till att stadsdelsförvaltningarna tvingas i större utsträckning att handlägga frågor som är Migrationsverkets ansvar att besvara och hantera. Därför föreslår vi att hela stadsdelarna ska anmälas som begränsade områden för asylsökande att ordna eget boende i.

Genom en aktiv politik kan segregationen brytas och jämlikheten öka. I vår stad ska alla kunna växa och förverkliga sina drömmar. I nära samverkan med myndigheter, näringslivet och föreningslivet skapar vi tillsammans goda förutsättningar för ett Stockholm för alla.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

De 15 DeSo-områden anmäls till Migrationsverket där det ska undantas möjlighet för asylsökande att bosätta sig på egen hand att gälla från och med den 1 juli 2020.

Stockholm den 15 april 2020

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Mats Larsson

Reservation anfördes av Karin Wanngård, Jan Valeskog och Emilia Bjuggren (alla S) med hänvisning till Socialdemokraternas reservation i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av Rashid Mohammed och Torun Boucher (båda V) enligt följande.

Genom en förändring i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande (LMA) som trädde i kraft 1 jan 2020 ges kommuner möjlighet att undanta vissa områden för asylsökande att bosätta sig i. Förändringen innebär också att asylsökande, som flyttar till eget boende i vissa områden med socioekonomiska utmaningar, som huvudregel inte får rätt till dagersättning, under förutsättning att kommunen anmält området till Migrationsverket. Syftet med förslaget är att asylsökande i fler fall än i dag ska välja

att bo i områden där det finns förutsättningar för ett socialt hållbart mottagande och att de negativa sociala konsekvenserna av asylsökandes eget boende ska minska.

Vänsterpartiet blundar inte för att Eget boende (EBO) har medfört problem och att förändringar kan vara nödvändiga. Effekter som EBO medfört är trångboddhet och att i vissa fall kvinnor som bor i inom EBO har en tendens att i lägre utsträckning delta i svenskundervisning eller annan sysselsättning än kvinnor som bor på Anläggningsboende (ABO) under asyltiden. På längre sikt riskerar det att påverka förutsättningarna för en snabbare etablering i arbets- och samhällslivet. Migrationsverket har också ett ansvar att se till att utsatta grupper får det skydd de behöver på anläggningen, vilket kan skapa förutsättningar för att tidigt upptäcka förekomst av våld mot kvinnor och barn.

Flera som väljer EBO riskerar att stå utanför samhällets etableringsinsatser då de inte får samma koppling till kommunens insatser som om de sedan kommer via ABO. Det kan handla om samhällsvägledning, att länka till förskola och skola, samt att uppmärksamma behov av stöd hos nyanlända barn.

Vi vet däremot inte vad de här begränsningarna som förslaget innebär kommer att ha för effekter för barn som kan tvingas flytta mellan olika anläggningar eller påverkas av att föräldrarna riskerar att bli än mer ekonomiskt utsatta, då de även riskerar att förlora sin ersättning. Vi anser att barnperspektivet bör utredas och belysas i än högre utsträckning. Vi vet heller inte vilka kostnader det kommer att innebära för kommunen t.ex. ekonomisk nödhjälp om staten drar sig ur i högre utsträckning även detta skulle behövas utreda ytterligare- något även förvaltningen påpekar i sitt svar.

Det vi däremot vet genom uppgifter från Migrationsverket är att i juli 2019, bodde omkring 56 procent i eget boende. Det beror dels på att många upplever anläggningsboenden som nedbrytande, dels på att man upplever närheten till släktingar och andra landsmän som en trygghet och slutligen på att det finns en brist på andra boendialternativ.

Att många bosätter sig i samma områden beror på att Stockholm är en segregerad stad och att det är svårt att hitta hyresrätter med rimlig hyra i alla områden av staden. Detta är en konstaterad konsekvens av de omfattande ombildningar som genomfördes under Alliansstyret 2007-2014. Detta visar i sin tur på det stora behovet av att bygga fler hyresrätter med rimliga hyror över hela staden samt att inte genomföra några ombildningar av äldre hyresrätter till bostadsrätter. Det kommer inte att uppstå fler boendemöjligheter i mer välbeställda kommuner eller stadsdelar i Stockholm bara för att de asylsökande mister sin dagersättning.

Vi menar därmed att lagändringen inte kommer få de effekter som man hoppas att den ska ha.

För att uppnå de målen om att skapa förutsättningar för ett socialt hållbart mottagande, måste vi i stället arbeta vidare med de åtgärder som arbetades fram under den förra majoriteten genom Skillnadernas Stockholm, genom att förstärka socialtjänst, förskola, skola och öka möjligheterna att nå goda levnadsvillkor. Det handlar om att arbetsmarknadsinsatser görs för att underlätta vägar till arbete och självförsörjning och att bostadsbolagen har insatser för att komma tillrätta med och

förhindra otillåtna andrahandsuthyrningar och minska trångboddhet.

Stadsdelsnämnderna har också de senaste åren, tillsammans med andra ansvariga nämnder och bolagsstyrelser, lagt mycket resurser på socialt förebyggande åtgärder.

Vi anser att de människor som sökt sig till Sverige undan krig och förtryck ska ges goda förutsättningar och möjligheter att komma in i samhället. Vi tror inte på en politik som domineras av sanktioner och indragna bidrag för de asylsökande som, i likhet med andra invånare, vill besluta om sin egen bostadsort, eller bostadsområde.

Ersättaryttrande gjordes av Sissela Nordling Blanco (Fi) med hänvisning till Vänsterpartiets särskilda uttalande i kommunstyrelsen.

Remissammanställning

Ärendet

Från den 1 juli 2020 kommer asylsökandes möjligheter att flytta till eget boende (EBO) i vissa områden att vara begränsade, efter en lagändring som trädde i kraft 1 januari 2020. 32 kommuner, varav Stockholms stad är en, ska få anmäla till Migrationsverket att en eller flera delar av kommunen ska omfattas av regleringen. Anmälan ska föregås av att länsstyrelsen får möjlighet att yttra sig. De delar av kommunen som anmäls till Migrationsverket ska ha socioekonomiska utmaningar. För att kunna identifiera relevanta områden att anmäla till Migrationsverket har staden använt sig av kombinationen SCB:s DeSo-områden och deras öppna geodata. Det finns bland annat fyra variabler som visar hur den socioekonomiska tyngden ser ut avseende arbetslöshet, utbildningsgrad, inkomster och utländsk bakgrund. Vid samkörning av dessa fyra variabler för att se vilka DeSO-områden som utmärker sig avseende alla fyra framkommer 15 DeSO-områden. Dessa områden finns inom stadsdelarna Tensta, Rinkeby, Husby och Skärholmen. Stockholms stad kommer anmäla dessa områden till Migrationsverket. Staden kommer att noga följa utvecklingen så att det till höstens ansökningsomgång blir möjligt att justera utifrån en djupare analys avseende statistik, effekter och konsekvenser.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 19 februari 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms stad kommer anmäla 15 DeSO-områden som finns inom tre stadsdelsområden (Rinkeby-Kista, Spånga-Tensta och Skärholmen) i den första anmälningsprocessen. Staden kommer att noga följa utvecklingen så att det till höstens ansökningsomgång blir möjligt att justera utifrån en djupare analys avseende statistik, effekter och konsekvenser. Justeringen kan vara både att lägga till områden och ta bort områden, beroende på vad vidare utredning och analys visar. De DeSo-områden som ska anmälas är: 0180C6180 (Rinkeby), 0180C6090 (Rinkeby), 0180C6070 (Rinkeby), 0180C6110 (Rinkeby), 0180C6120 (Rinkeby), 0180C6160 (Rinkeby), 0180C6100 (Rinkeby), 0180C6150 (Rinkeby), 0180C6310 (Husby), 0180C6370 (Husby), 0180C6210 (Tensta), 0180C6260 (Tensta), 0180C6230 (Tensta), 0180C6170 (Tensta), 0180C1660 (Skärholmen).

Såväl kvinnor som män som flickor och pojkar berörs i olika utsträckning av förändringen av lag och regelverk. Regeringen bedömer t.ex. att det kan ha en positiv effekt när det gäller kvinnors livssituation och möjligheter att ta del av insatser och

aktiviteter. De föreslagna åtgärderna bör enligt regeringen leda till att fler asylsökande bor i anläggningsboende. Regeringen bedömer att detta kan få till följd att kvinnors aktivitetsgrad och deltagande i insatser kan öka. Anledningen till detta är att det är vanligare att kvinnor som bor i anläggningsboende deltar i undervisning i svenska, praktik eller annan sysselsättning än kvinnor som bor i eget boende under asyltiden. På längre sikt skulle detta kunna skapa förutsättningar för en snabbare etablering i arbets- och samhällslivet för dessa kvinnor, vilket bör vara positivt för jämställdheten mellan kvinnor och män i samhället. Om fler asylsökande väljer att bo i anläggningsboende än i dag, där Migrationsverket har ett ansvar att tillse att utsatta grupper får det skydd de behöver, kan det också leda till att förutsättningarna för att tidigt upptäcka förekomst av våld mot kvinnor och barn eller hedersrelaterat våld förbättras. Detta kan i sin tur medföra positiva effekter för jämställdheten. Analysen gäller bara om regeringens intention med lagändringen uppfylls.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att anmäla 15 DeSo-områden till Migrationsverket där det ska undantas möjlighet för asylsökande att bosätta sig på egen hand, från och med 2020-07-01.

Beredning

Ärendet har initierats av stadsledningskontoret och remitterats till socialnämnden, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd och Länsstyrelsen Stockholm.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 17 mars 2020 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar till kommunstyrelsen på remiss om Reglering av EBO asylsökande inom Stockholms stad

Reservation anfördes av Lotten Hammar (S), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Mads Lundgaard (SD), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Alexandra Mattsson Åkerström (V) och Anna Rantala Bonnier (Fi), *bilaga 1*.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 24 februari 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar uppfattningen av att det är angeläget att arbeta för ökad integration och att användningen av de nya reglerna, genom att anmäla vissa områden till Migrationsverket är ett sätt att arbeta mot detta mål.

Förvaltningen delar även uppfattningen att staden noga bör följa utvecklingen och vid behov justera förslaget. Migrationsverket har uppmärksammat att egenbosatta asylsökande börjat använda Poste Restante adresser för att uppnå kravet att vara nåbara per post vilket är ett sätt att kringgå de nya reglerna.

De föreslagna åtgärderna bör enligt regeringen leda till att fler asylsökande bor i anläggningsboende och kan då komma att omfattas av lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning. En konsekvens av detta skulle kunna bli att staden får ta emot fler anvisade nyanlända.

Socialtjänsten i de föreslagna områdena kan komma att påverkas av den nya lagstiftningen på så vis att asylsökande kan kontakta respektive stadsdelsförvaltning med ett akut behov av ekonomiskt stöd. Den asylsökande som väljer att bo i de föreslagna områdena saknar rätt till dagersättning enligt LMA, men omfattas ändå av personkretsen enligt LMA, vilket bland annat innebär att rätten till bistånd enligt socialtjänstlagen för förmåner av motsvarande karaktär saknas. Dessa individer har därmed inte rätt till ekonomiskt bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL.

Om den asylsökande skulle vara i behov av att söka ekonomiskt bistånd från socialtjänsten för att klara sitt livsuppehälle behöver individen hänvisas till att han eller hon inte är utestängd från mottagandesystemet, utan kan när som helst ändra sig och utnyttja erbjudandet att bo på anläggningsboende och då vara berättigad till dagersättning. Även om de individer som omfattas av personkretsen enligt LMA inte har rätt till bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL har socialtjänsten enligt 2 kap. 1 § SoL det yttersta ansvaret för alla som vistas i kommunen, och det yttersta ansvaret innebär till exempel att ge stöd och hjälp i akuta situationer. Även om individer hänvisas tillbaka till Migrationsverket och anläggningsboende för att få sin försörjning så kan det innebära att de stadsdelsförvaltningar som de föreslagna områdena geografiskt tillhör kan komma att få ett ökat antal ansökningar gällande ekonomiskt bistånd. Även om denna grupp som regel inte har rätt till bistånd har socialtjänsten ett ansvar att ta emot ansökan, utreda rätten till bistånd och fatta ett beslut.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remiss från kommunstyrelsen.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 26 mars 2020 att besvara remissen med förvaltningens tjänsteutlåtande och att medelbart justera paragrafen.

Reservation anfördes av Elvir Kazinic m.fl. (S), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Veronica Stiernborg m.fl. (V), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Janina Fond (SD), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Benjamin Dousa m.fl. (M), Martin Michel (MP) och Patrick Amofah (C), *bilaga 1*.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 24 februari 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till den ändring som gjorts i lagen den 1 januari 2020. Antalet asylsökande i stadsdelsområdet är många och det finns också ett mörkertal av hur många asylsökande som faktiskt är boende i stadsdelsområdet. Trångboddhet och att tvingas flytta runt i osäkra andrahandskontrakt är verklighet för många familjer vilket ger försämrade livsvillkor för barnen. När situationen för familjerna blir ohållbar blir sista alternativet att söka hjälp hos socialtjänsten som saknar möjlighet till att ge familjerna ändamålsenliga boenden.

Förvaltningen är positiv till Kommunstyrelsens förslag att de identifierade områdena anmäls till Migrationsverket som områden som ska omfattas av regleringen enligt nya lagändringen vilket för Rinkeby-Kistas stadsdelsnämnds del innebär hela Rinkeby och två områden i Husby.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 26 mars 2020 att lämna förvaltningens tjänsteutlåtande som remissvar och att beslutet omedelbart justeras.

Reservation anfördes av Johan Rönnblom (S), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Tapani Juntunen (SD), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Anna Laine (V), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Sissela Nordling Blanco (Fi) som instämde i Anna Laines (V) reservation.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 28 februari 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till att anmäla det utmärkande området i Skärholmen till Migrationsverket enligt det nya regelverket. Området är definierat med stöd av välgrundad statistik.

Asylsökande har fortfarande möjlighet att ordna boende på egen hand, men med en viss begränsning. Syftet med begränsningen, det vill säga att asylsökande inte har rätt till dagersättning eller särskilt bidrag om de väljer att bosätta sig i ett särskilt utmärkande område i Skärholmen, bedömer förvaltningen som gynnsamt för både enskilda individer och lokalsamhället. Det minskar risken för allvarliga sociala konsekvenser och ökar möjligheten till integration.

Förvaltningen tycker att det är bra och konstruktivt att Stockholms stad noga kommer att följa utvecklingen så att det framöver och över tid blir möjligt att justera utifrån en djupare analys avseende statistik, effekter och konsekvenser.

Jämställdhetsanalys

Ärendet bedöms som könsneutralt.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 12 mars 2020 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation anfördes av Mecide Gulenay m.fl. (S), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Ghazal Saberian (SD), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Ole-Jörgen Persson m.fl. (M) och Åsa Nilsson Söderberg (L), Sus Andersson (MP) och Linn Bessner (C), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Rashid Mohammed m.fl.(V), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Lars Hallberg (KD) som instämde i det särskilda uttalandet av Ole-Jörgen Persson m.fl. (M) och Åsa Nilsson Söderberg (L), Sus Andersson (MP) och Linn Bessner (C).

Ersätтарыttrande gjordes av Karin Ploen (Fi) som instämde i det särskilt uttalandet av Rashid Mohammed m.fl.(V).

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 24 februari 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer i kommunstyrelsens förslag. Att begränsa möjligheterna för asylsökanden att flytta till redan utsatta områden, med ökad risk för trångboddhet och

en svårare integration, anser förvaltningen vara ytterligare ett verktyg i integrationsarbetet. Inom Spånga-Tensta stadsdelsområde finns fyra identifierade och föreslagna områden som ska omfattas av begränsningen, alla belägna i Tensta. Det finns ett värde i att använda givna områdesindelningar med tillhörande nationell statistik som grund för analysen. Förvaltningen anser dock att det finns skäl att lyfta ett antal praktiska utmaningar med att säkerställa efterlevnaden av förslaget samt möjliga konsekvenser av dess implementering.

De i förslaget identifierade områdesindelningarna innebär att delar av Tensta definieras som områden med särskilda socioekonomiska utmaningar. Detta kräver en tydlig information till enskilda om hur de olika förutsättningarna till ersättning ser ut, inom en och samma stadsdel. Utgångspunkten är att informationsskyldigheten ligger hos Migrationsverket, men förvaltningen bedömer att det är sannolikt

att fler söker information från staden, framför allt genom medborgarkontoret. Det kan också uppstå situationer där enskilda måste vända sig till socialtjänsten för stöd i högre utsträckning än i dag. Förvaltningen ser en risk med att adresser inom områden som berättigar till ersättning kan bli attraktiva som handelsobjekt, vilket ytterligare kan belasta stadens bostadsmarknad. Slutligen anser förvaltningen att uppföljningen av förslaget genomförande är central, för att de önskade effekterna av minskad trångboddhet och stärkt integration ska säkerställas.

Länsstyrelsen Stockholm

Länsstyrelsen Stockholms remissyttrande daterat den 24 mars 2020 har i huvudsak följande lydelse

Omfattar begränsningen områden som kan anses ha sociala och ekonomiska utmaningar?

Områdesbegränsningarna bör omfatta områden som kan anses ha sociala och ekonomiska utmaningar. Kommunen förutsätts ange endast de områden där en områdesbegränsning behövs, det vill säga de områden där antalet asylsökande som har ordnat eget boende har bäring på de socioekonomiska utmaningar som området står inför.

Länsstyrelsen konstaterar att Stockholms stad har använt sig av kombinationen SCB:s DeSO-områden och deras öppna geodata i syfte att identifiera delar av kommunen med socioekonomiska utmaningar. Staden har samkört variabler avseende arbetslöshet, utbildningsgrad, inkomster och utländsk bakgrund, vilka enligt staden visar hur den socioekonomiska tyngden ser ut. 15 DeSO-områden utmärker sig avseende alla fyra variabler och har alla hög andel personer med utländsk bakgrund, hög andel lågutbildade, hög andel personer som inte förvärvsarbetar och en hög andel som ligger under rikets medianinkomst. Staden har vidare kontrollerat att berörda stadsdelar utmärker sig även gällande statistik som redovisas i andra relevanta rapporter och underlag. Länsstyrelsen har inget att invända mot Stockholms stads metod för urval.

Är områdesbegränsningen så snäv som möjligt?

En områdesbegränsning bör vara så snäv som möjligt och inte omfatta fler områden än meningsfullt och nödvändigt, samt inriktas på att lösa de problem som finns med asylsökandes eget boende.

Stockholms stad har föreslagit att undanta områden som utmärker sig avseende fyra olika variabler. Områdesbegränsningen omfattar 15 av stadens 544 DeSO-områden. Länsstyrelsen bedömer att Stockholms stad har motiverat begränsningen av områden.

Länsstyrelsen noterar att staden kommer att följa utvecklingen för att göra det möjligt att justera urvalet utifrån en djupare analys avseende statistik, effekter och konsekvenser.

Finns det omotiverade skillnader mellan de områden som valts ut?

Länsstyrelsen bedömer att Stockholms stad har varit konsekvent i användandet av urvalskriterier och även kontrollerat urvalet genom andra rapporter och underlag. Länsstyrelsen ser inte några omotiverade skillnader mellan de områden som kommunens anmälan föreslås omfatta.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Enligt lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. har en asylsökande inte rätt till dagersättning eller särskilt bidrag om han eller hon på egen hand ordnar bostad och bostaden ligger i en del av en kommun som vid inflyttningen och under den tid den asylsökande bor i den anses ha sociala och ekonomiska utmaningar enligt gällande föreskrifter.

Enligt förordningen (1994:361) får de kommuner som anges i bilaga 1 till förordningen (2018:151) om statsbidrag till kommuner med socioekonomiskt eftersatta områden anmäla till Migrationsverket att en eller flera delar av kommunen ska anges i Migrationsverkets förteckning över kommundelar med sociala och ekonomiska utmaningar. Innan en kommun gör en anmälan ska kommunen ge länsstyrelsen tillfälle att yttra sig över vilken eller vilka delar av kommunen som anmälan bör avse.

Reservationer m.m.

Socialnämnden

Reservation anfördes av Lotten Hammar (S) enligt följande.

Förvaltningens förslag till remissvar godkänns delvis Stadsdelarna Tensta, Rinkeby, Husby och Skärholmen anmäls till Migrationsverket som begränsade områden för asylsökande att bosätta sig på egen hand.

Därutöver anför följande

Det är en mänsklig rättighet att söka skydd undan krig och förföljelse och det är vårt ansvar att hjälpa människor som är i behov av skydd. För en ansvarsfull integration är det av stor vikt att samhället arbetar för att de som beviljas skydd snabbt ska kunna komma in i samhället. Genom att skapa förutsättningar och tidigt sätta in verktyg och insatser får människor möjlighet att snabbt etablera sig. I skolan och arbetslivet, i föreningslivet och i samhället i stort. Vi menar att ett bra mottagande utgår ifrån den enskildes behov och vad som är bäst för den enskildes möjlighet att delta i samhällets olika delar.

1994 inför den borgerliga regeringen *Lagen om eget boende* (EBO) som innebär att asylsökande kan välja bort Migrationsverkets anläggningsboende för att flytta till och bosätta sig i ett eget ordnat boende. Konsekvenserna av lagstiftningen som infördes har lett till att mottagande av asylsökande har varit skevt fördelat i landet under många år. Där några kommuner och vissa stadsdelar inom en kommun har haft en stor andel asylsökande medan andra kommuner inte haft några asylsökande bosatta. Vi socialdemokrater har varit skeptiska till EBO eftersom vi ser att asylsökande som ordnar eget boende ofta bosätter sig i områden som tampas med bland annat

trångboddhet, hög arbetslöshet, låg utbildningsnivåer och låga inkomster. Systemet med EBO har inte gynnat integrationen utan tvärtom, ojämlikheten har istället förstärkts i några områden. Att lagen om eget boende begränsas och att kommunerna får större rådighet samspelar väl med bosättningslagen som säkerställer att alla kommuner tar emot nyanlända.

Stadsledningskontorets förslag på områden som ska undantas för asylsökande att bosätta sig på egen hand grundar sig på fyra variabler som visar hur den socioekonomiska tyngden ser ut avseende arbetslöshet, utbildningsgrad, inkomster och utländsk bakgrund. Vid samkörning av de fyra variabler har man identifierat 15 områden i fyra stadsdelar som utmärker sig. Det är bra att variablerna som har använts kommer från öppen data och hur verkligheten ser ut i Stockholm. Det är också viktigt att det är lätt att begripa varför begränsningarna finns.

Vi saknar däremot en viktig variabel som tydligt illustrerar var det kan finnas socioekonomiska utmaningar. Trångboddhet har oerhört negativa effekter på människors mående. För barn som växer upp i trångboddhet innebär trångboddhet att de inte kan läsa läxor i lugn och ro och inte heller kan vänner komma över för att leka. Barnen hänvisas till offentliga utrymmen för läsläsning och socialt

umgänge. Trångboddheten innebär också begränsningar för den personliga integriteten, vilket i sin tur är negativt för människors hälsa. Vi vet utifrån myndigheters rapporter och *Skillnadernas Stockholm*, rapporten som stadens hållbarhetskommision tog fram, att trångboddheten samspelar med de andra variablerna som visar på socioekonomiska segregationen i vår stad.

Mottagandet av asylsökande är primärt ett statligt åtagande och ska så förbli. Men för att mottagande ska bli bra är det viktigt att kommunerna ges goda planeringsförutsättningar för att säkerställa ett socialt hållbart mottagande för individen. Om staden ska kunna lägga en god grund för att nyanlända (asylsökande som beviljats uppehållstånd) snabbt ska kunna etablera sig och inte hamna i segregation är det avgörande att arbetet kan påbörjas redan när de är asylsökande. Att börja sin tid i Stockholm som trångbodd i ett område som tampas med arbetslöshet, låga skolresultat och andra utmaningar är ingen bra start för någon som har kommit till Sverige. Därför önskar vi att trångboddhet tillförs som en variabel.

I förslaget för vilka områden i Stockholm som ska undantas för asylsökande att bosätta sig på egen hand har inte hela stadsdelar ingått i begränsningen utan avgränsningen sträcker sig till områden inom stadsdelarna. Vilket innebär att asylsökande kan hamna i en situation där samhället genom Migrationsverket meddelar att de får bo i ett eget ordnat boende på ena gatan men däremot inte på gatan bredvid. Trots att gatorna ligger i samma stadsdel. Vi menar att det inte är på något logiskt att staden väljer att begränsa vissa delar av en stadsdel istället för hela stadsdelen. Det inte går att garantera att informationen som ges till asylsökande är tillräckligt tydlig och risken för att förvirring uppstår är stor. Vilket riskerar att leda till att stadsdelsförvaltningarna tvingas i större utsträckning att handlägga frågor som är Migrationsverket ansvar att besvara och hantera. Därför föreslår vi att hela stadsdelarna ska anmälas som begränsade områden för asylsökande att ordna eget boende i.

Genom en aktiv politik kan segregationen brytas och jämlikheten öka. I vår stad ska alla kunna växa och förverkliga sina drömmar. I nära samverkan med myndigheter, näringslivet och föreningslivet skapar vi tillsammans goda förutsättningar för ett Stockholm för alla.

Reservation anfördes av Mads Lundgaard (SD) enligt följande.

Att delvis bifalla förslaget

Därutöver vill vi anföra följande:

Socialnämnden har på remiss mottagit möjligheten att yttra sig gällande anmälan av kommunområden till undantag av den nya EBO-lagstiftningen som träder i kraft 1 juli 2020.

Vi Sverigedemokrater ser positivt på att dagersättning och särskilt bidrag utgår vid nyanländas flytt till områden med socioekonomiska utmaningar. Genom att stoppa inflödet av nya personer som behöver integreras, kan segregationen stävjas.

Vi ställer oss dock frågande kring varför man ämnar anmäla en del av Stockholms Stads utsatta områden för detta undantag. Istället bör samtliga områden som på sikt riskerar få en förvärrad situation, inkluderas. Vi anser att utgångspunkten för undantag i EBOlagstiftningen ska grunda sig i rapporten "Kriminell påverkan i lokalsamhället - En lägesbild för utvecklingen i utsatta områden"

(2019, Nationella operativa avdelningen). Därför bör Stockholms Stad anmäla följande områden till undantag:

Husby
Rinkeby/Tensta
Älvsjö/Solberga
Bredäng
Hagsätra/Rågsved
Hässelby/Vällingby
Vårberg
Östberga

Att enbart fokusera på områden som betecknas som särskilt utsatta och utelämnade utsatta områden innebär en förvärrad situation i områden som idag klassas som utsatta områden. På sikt riskerar därför de områden som idag klassas som utsatta inom en nära framtid bli klassade som särskilt utsatta.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår Sverigedemokraterna Att: även områden som betecknas som utsatta omfattas av undantaget i EBO-lagen.

Särskilt uttalande gjordes av Alexandra Mattsson Åkerström (V) och Anna Rantala Bonnier (Fi) enligt följande.

Genom en förändring i lagen (1994: 13 7) om mottagande av asylsökande (LMA) som trädde i kraft 1 jan 2020 ges kommuner möjlighet att undanta vissa områden för asylsökande att bosätta sig i. Förändringen innebär också att asylsökande, som flyttar till eget boende i vissa områden med socioekonomiska utmaningar, som huvudregel inte får rätt till dagersättning, under förutsättning att kommunen anmält området till Migrationsverket. Syftet med förslaget är att asylsökande i fler fall än i dag ska välja att bo i områden där det finns förutsättningar för ett socialt hållbart mottagande och att de negativa sociala konsekvenserna av asylsökandes eget boende ska minska.

Vänsterpartiet blundar inte för att Eget boende (EBO) har medfört problem och att förändringar kan vara nödvändiga. Effekter som EBO medfört är trångboddhet och att i vissa fall kvinnor som bor inom EBO har en tendens att i lägre utsträckning delta i svenskundervisning eller annan sysselsättning än kvinnor som bor på Anläggningsboende (ABO) under asyltiden. På längre sikt riskerar det att påverka förutsättningarna för en snabbare etablering i arbets- och samhällslivet. Migrationsverket har också ett ansvar att se till att utsatta grupper får det skydd de behöver på anläggningen, vilket kan skapa förutsättningar för att tidigt upptäcka förekomst av våld mot kvinnor och barn. Flera som väljer EBO riskerar att stå utanför samhällets etableringsinsatser då de inte får samma koppling till kommunens insatser som om de sedan kommer via ABO. Det kan handla om samhällsvägledning, att länka till förskola och skola, samt att uppmärksamma behov av stöd hos nyanlända barn.

Vi vet däremot inte vad de här begränsningarna som förslaget innebär kommer att ha för effekter för barn som kan tvingas flytta mellan olika anläggningar eller påverkas av att föräldrarna riskerar att bli än mer ekonomiskt utsatta, då de även riskerar att förlora sin ersättning. Vi anser att barnperspektivet bör utredas och belysas i än högre utsträckning. Vi vet heller inte vilka kostnader det kommer att innebära för kommunen

t.ex. ekonomisk nödhjälp om staten drar sig ur i högre utsträckning även detta skulle behövas utreda

ytterligare- något även förvaltningen påpekar i sitt svar.

Det vi däremot vet genom uppgifter från Migrationsverket är att i juli 2019, bodde omkring 56 procent i eget boende. Det beror dels på att många upplever anläggningsboenden som nedbrytande, dels på att man upplever närheten till släktingar och andra landsmän som en trygghet och slutligen på att det finns en brist på andra boendialternativ.

Att många bosätter sig i samma områden beror på att Stockholm är en segregerad stad och att det är svårt att hitta hyresrätter med rimlig hyra i alla områden av staden. Detta är en konstaterad konsekvens av de omfattande ombildningar som genomfördes under Alliansstyret 2007-2014. Detta visar i sin tur på det stora behovet av att bygga fler hyresrätter med rimliga hyror över hela staden samt att inte genomföra några ombildningar av äldre hyresrätter till bostadsrätter. Det kommer inte att uppstå fler boendemöjligheter i mer välbeställda kommuner eller stadsdelar i Stockholm bara för att de asylsökande mister sin dagersättning.

Vi menar därmed att lagändringen inte kommer få de effekter som man hoppas att den ska ha. För att uppnå de målen om att skapa förutsättningar för ett socialt hållbart mottagande, måste vi i stället arbeta vidare med de åtgärder som arbetades fram under den förra majoriteten genom Skillnadernas Stockholm, genom att förstärka socialtjänst, förskola, skola och öka möjligheterna att nå goda levnadsvillkor. Det handlar om att arbetsmarknadsinsatser görs för att underlätta vägar till arbete och självförsörjning och att bostadsbolagen har insatser för att komma tillrätta med och förhindra otillåtna andrahandsuthyrningar och minska trångboddhet.

Stadsdelsnämnderna har också de senaste åren, tillsammans med (

andra ansvariga nämnder och bolagsstyrelser, lagt mycket resurser på socialt förebyggande åtgärder.

Vi anser att de människor som sökt sig till Sverige undan krig och förtryck ska ges goda förutsättningar och möjligheter att komma in i samhället. Vi tror inte på en politik som domineras av sanktioner och indragna bidrag för de asylsökande som, i likhet med andra invånare, vill besluta om sin egen bostadsort, eller bostadsområde.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Elvir Kazinic m.fl. (S) enligt följande.

Förslag till beslut

1. Förvaltningens förslag till remissvar godkänns delvis
2. Stadsdelarna Rinkeby och Husby anmäls till Migrationsverket som begränsade områden för asylsökande att bosätta sig i på egen hand
3. Att därutöver anföras

Det är en mänsklig rättighet att söka skydd undan krig och förföljelse och det är vårt ansvar att hjälpa människor som är i behov av skydd. För en ansvarsfull integration är det av stor vikt att samhället arbetar för att de som beviljas skydd snabbt ska kunna komma in i samhället. Genom att skapa förutsättningar och tidigt sätta in

verktyg och insatser får människor möjlighet att snabbt etablera sig. I skolan och arbetslivet, i föreningslivet och i samhället i stort. Vi menar att ett bra mottagande utgår ifrån den enskildes behov och vad som är bäst för den enskildes möjlighet att delta i samhällets olika delar.

1994 införde den borgerliga regeringen Lagen om eget boende (EBO) som innebär att asylsökande kan välja bort Migrationsverkets anläggningsboende för att flytta till och bosätta sig i ett eget ordnat boende. Konsekvenserna av lagstiftningen som infördes har lett till att mottagandet av asylsökande har varit skevt fördelat i landet under många år. Där några kommuner och vissa stadsdelar inom en kommun har haft en stor andel asylsökande medan andra kommuner inte haft några asylsökande bosatta. Vi socialdemokrater har varit skeptiska till EBO eftersom vi ser att asylsökande som ordnar eget boende ofta bosätter sig i områden som tampas med bland annat trångboddhet, hög arbetslöshet, låg utbildningsnivå och låga inkomster. Systemet med EBO har inte gynnat integrationen utan tvärtom, ojämlikheten har i stället förstärkts i några områden. Att lagen om eget boende begränsas och att kommunerna får större rådighet samspekar väl med bosättningslagen som säkerställer att alla kommuner tar emot nyanlända.

Stadsledningskontorets förslag på områden som ska undantas för asylsökande att bosätta sig i på egen hand grundar sig på fyra variabler som visar hur den socioekonomiska tyngden ser ut avseende arbetslöshet, utbildningsgrad, inkomster och utländsk bakgrund. Vid samkörning av de fyra variablerna har man identifierat 15 områden i fyra stadsdelar som utmärker sig. Det är bra att variablerna som har använts kommer från öppna data och hur verkligheten ser ut i Stockholm. Det är också viktigt att det är lätt att begripa varför begränsningarna finns.

Vi saknar däremot en viktig variabel som tydligt illustrerar var det kan finnas socioekonomiska utmaningar. Trångboddhet har oerhört negativa effekter på människors mående. För barn som växer upp i trångboddhet innebär denna att de inte kan läsa läxor i lugn och ro och inte heller kan vänner komma över för att leka. Barnen hänvisas till offentliga utrymmen för läxläsning och socialt umgänge. Trångboddheten innebär också begränsningar för den personliga integriteten, vilket i sin tur är negativt för människors hälsa. Vi vet utifrån myndigheters rapporter och Skillnadernas Stockholm, rapporten som stadens hållbarhetskommission tog fram, att trångboddheten samspekar med de andra variablerna som visar på den socioekonomiska segregationen i vår stad.

Mottagandet av asylsökande är primärt ett statligt åtagande och ska så förbli. Men för att mottagandet ska bli bra är det viktigt att kommunerna ges goda planeringsförutsättningar för att säkerställa ett socialt hållbart mottagande för individen. Om staden ska kunna lägga en god grund för att nyanlända (asylsökande som beviljats uppehållstillstånd) snabbt ska kunna etablera sig och inte hamna i segregation är det avgörande att arbetet kan påbörjas redan när de är asylsökande. Att börja sin tid i Stockholm som trångbodd i ett område som tampas med arbetslöshet, låga skolresultat och andra utmaningar är ingen bra start för någon som har kommit till Sverige. Därför önskar vi att trångboddhet tillförs som variabel.

I förslaget för vilka områden i Stockholm som ska undantas för asylsökande att bosätta sig i på egen hand har inte hela stadsdelar ingått i begränsningen utan avgränsningen sträcker sig till områden inom stadsdelarna. Vilket innebär att asylsökande kan hamna i en situation där samhället genom Migrationsverket meddelar

att de får bo i ett eget ordnat boende på ena gatan men däremot inte på gatan bredvid. Trots att gatorna ligger i samma stadsdel. Vi menar att det inte på något sätt är logiskt att staden väljer att begränsa vissa delar av en stadsdel i stället för hela stadsdelen. Det går inte att garantera att informationen som ges till asylsökande är tillräckligt tydlig och risken för att förvirring uppstår är stor. Vilket riskerar att leda till att stadsdelsförvaltningarna i större utsträckning tvingas att handlägga frågor som är Migrationsverkets ansvar att besvara och hantera. Därför föreslår vi att hela stadsdelarna ska anmälas som begränsade områden för asylsökande att ordna eget boende. För Husby innebär det att vi föreslår att samtliga sex DeSo-områden inom stadsdelen ska anmälas till Migrationsverket.

Genom en aktiv politik kan segregationen brytas och jämlikheten öka. I vår stad ska alla kunna växa och förverkliga sina drömmar i nära samverkan med myndigheter, näringslivet och föreningslivet skapar vi tillsammans goda förutsättningar för ett Stockholm för alla.

Reservation anfördes av Veronica Stiernborg m.fl. (V) enligt följande.

Förslag till beslut

Vi föreslår följande:

– Att besvara remissen med följande uttalande

Genom en förändring i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande (LMA) som trädde i kraft 1 jan 2020 ges kommuner möjlighet att undanta vissa områden för asylsökande att bosätta sig i. Förändringen innebär också att asylsökande, som flyttar till eget boende i vissa områden med socioekonomiska utmaningar, som huvudregel inte får rätt till dagersättning, under förutsättning att kommunen anmält området till Migrationsverket. Syftet med förslaget är att asylsökande i fler fall än i dag ska välja att bo i områden där det finns förutsättningar för ett socialt hållbart mottagande och att de negativa sociala konsekvenserna av asylsökandes eget boende ska minska.

Vänsterpartiet blundar inte för att Eget boende (EBO) har medfört problem och att förändringar kan vara nödvändiga. Effekter som EBO medfört är trångboddhet och att kvinnor som bor i inom EBO har en tendens att i lägre utsträckning delta i svenskundervisning eller annan sysselsättning än kvinnor som bor på Anläggningsboende (ABO) under asyltiden. På längre sikt riskerar det att påverka förutsättningarna för en snabbare etablering i arbets- och samhällslivet. Migrationsverket har också ett ansvar att se till att utsatta grupper får det skydd de behöver på anläggningen, vilket kan skapa förutsättningar för att tidigt upptäcka förekomst av våld mot kvinnor och barn. Systemet med EBO kan också innebära att asylsökande samma omsättning inte omfattas av alla etableringsinsatser som samhället har att erbjuda. Det handlar bland annat om samhällsvägledning, att länka till förskola och skola, samt att uppmärksamma behov hos nyanlända barn.

Vi vet däremot inte vad de här begränsningarna som förslaget innebär kommer att ha för effekter för barn som kan tvingas flytta mellan olika anläggningar eller påverkas av att föräldrarna riskerar att bli än mer ekonomiskt utsatta, då de även riskerar att förlora sin ersättning. Vi anser att barnperspektivet bör utredas och belysas i än högre utsträckning. Vi vet heller inte vilka kostnader det kommer att innebära för kommunen i form av ökande informationsinsatser eller ekonomisk nödhjälp om staten drar sig ur i

högre utsträckning även detta skulle behövas utreda ytterligare. Det vi däremot vet genom uppgifter från Migrationsverket är att i

juli 2019, bodde omkring 56 procent i eget boende. Det beror dels på att många upplever anläggningsboenden som nedbrytande, dels på att man upplever närheten till släktingar och andra landsmän som en trygghet och slutligen på att det finns en brist på andra boendalternativ. Att många bosätter sig i samma områden beror på att Stockholm är en segregerad stad och att det är svårt att hitta hyresrätter med rimlig hyra i alla områden av staden. Detta är en konstaterad konsekvens av de omfattande ombildningar som genomfördes under Alliansstyret 2007-2014. Detta visar i sin tur på det stora behovet av att bygga fler hyresrätter med rimliga hyror över hela staden samt att inte genomföra några ombildningar av äldre hyresrätter till bostadsrätter. Det kommer inte att uppstå fler boendemöjligheter i mer välbeställda kommuner eller stadsdelar i Stockholm bara för att de asylsökande mister sin dagersättning.

Vi menar därmed att lagändringen inte kommer få de effekter som man hoppas att den ska ha. För att uppnå de målen om att skapa förutsättningar för ett socialt hållbart mottagande, måste vi i stället arbeta vidare med de åtgärder som arbetades fram under den förra majoriteten genom Skillnadernas Stockholm, genom att förstärka socialtjänst, förskola, skola och öka möjligheterna att nå goda levnadsvillkor. Det handlar om att arbetsmarknadsinsatser görs för att underlätta vägar till arbete och självförsörjning och att bostadsbolagen har insatser för att komma tillrätta med och förhindra otillåtna andrahandsuthyrningar och minska trångboddhet.

Stadsdelsnämnderna har också de senaste åren, tillsammans med andra ansvariga nämnder och bolagsstyrelser, lagt mycket resurser på socialt förebyggande åtgärder.

Vi anser att de människor som sökt sig till Sverige undan krig och förtryck ska ges goda förutsättningar och möjligheter att komma in i samhället. Vi tror inte på en politik som domineras av sanktioner och indragna bidrag för de asylsökande som, i likhet med andra invånare, vill besluta om sin egen bostadsort, eller bostadsområde.

Reservation anfördes av Janina Fond (SD) enligt följande.

Förslag till beslut

1. Att delvis bifalla förslaget
2. Därutöver vill vi anföra följande:

Stadsdelsnämnden har på remiss mottagit möjligheten att yttra sig gällande anmälan av kommunområden till undantag av den nya EBO-lagstiftningen som träder i kraft 1 juli 2020.

Vi Sverigedemokrater ser positivt på att dagersättning och särskilt bidrag utgår vid nyanländas flytt till områden med socioekonomiska utmaningar. Genom att stoppa inflödet av nya personer som behöver integreras, kan segregationen stävjas.

Vi ställer oss dock frågande kring varför man ämnar att anmäla en del av Stockholms Stads utsatta områden för detta undantag. Istället bör samtliga områden som på sikt riskerar få en förvärrad situation, inkluderas. Vi anser att utgångspunkten för undantag i EBOlagstiftningen ska grunda sig i rapporten "Kriminell påverkan i lokalsamhället – En lägesbild för utvecklingen i utsatta områden" (2019, Nationella operativa avdelningen). Därför bör Stockholms Stad anmäla följande områden till undantag:

Husby
Rinkeby/Tensta
Älvsjö/Solberga
Bredäng
Hagsätra/Rågsved
Hässelby/Vällingby
Vårberg
Östberga

Att enbart fokusera på områden som betecknas som särskilt utsatta och utelämna utsatta områden innebär en förvärrad situation i områden som idag klassas som utsatta områden. På sikt riskerar därför de områden som idag klassas som utsatta inom en nära framtid bli klassade som särskilt utsatta. Mot bakgrund av ovanstående föreslår Sverigedemokraterna Att: även områden som betecknas som utsatta omfattas av undantaget i EBO-lagen.

Särskilt uttalande gjordes av Benjamin Dousa m.fl. (M), Martin Michel (MP) och Patrick Amofah (C) enligt följande.

Syftet med det beslut som nu fattas är att förhindra trångboddhet, minska segregationen och råda bot på svåra sociala förhållanden som har uppstått på grund av EBO-lagstiftningen. I det arbetet är undantag från lagstiftningen ett av flera verktyg som används tillsammans med övriga insatser staden gör för att stärka integrationen av nyanlända och asylsökande i Stockholm som helhet och vår stadsdel i synnerhet.

Arbetet behöver följas upp för att se vilka effekter som uppnås. De undantag som nu föreslås är baserade på socioekonomiska faktorer, men det är svårt att veta exakt hur läget ser ut i vår stadsdel. En analys av nulägesbeskrivning och orsakssamband hade i sammanhanget underlättat. Vi vill starkt understryka behovet av att förvaltningen följer utvecklingen noga för att säkerställa att beslutet de effekter som eftersträvas. Saker som kan genomlysas är exempelvis var stadens EBO-boende bor, vilka drivkrafter som ligger bakom deras val av bostadsområde och vilka faktorer som är centrala för att påskynda integrationen.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Johan Rönnblom (S) enligt följande.

Förslag till beslut

1. Förvaltningens förslag till remissvar godkänns delvis
2. Nämnden tillägger att hela Skärholmens stadsdelsområde bör anmälas till Migrationsverket som begränsat område för asylsökande att bosätta sig på egen hand.
3. Därutöver anför följande
Det är en mänsklig rättighet att söka skydd undan krig och förföljelse och det är vårt ansvar att hjälpa människor som är i behov av skydd. För en ansvarsfull

integration är det av stor vikt att samhället arbetar för att de som beviljas skydd snabbt ska kunna komma in i samhället. Genom att skapa förutsättningar och tidigt sätta in verktyg och insatser får människor möjlighet att snabbt etablera sig. I skolan och arbetslivet, i föreningslivet och i samhället i stort. Vi menar att ett bra mottagande utgår ifrån den enskildes behov och vad som är bäst för den enskildes möjlighet att delta i samhällets olika delar. 1994 inför den borgerliga regeringen Lagen om eget boende (EBO) som innebär att asylsökande kan välja bort Migrationsverkets anläggningsboende för att flytta till och bosätta sig i ett eget ordnat boende. Konsekvenserna av lagstiftningen som infördes har lett till att mottagande av asylsökande har varit skevt fördelat i landet under många år. Där några kommuner och vissa stadsdelar inom en kommun har haft en stor andel asylsökande medan andra kommuner inte haft några asylsökande bosatta. Vi socialdemokrater har varit skeptiska till EBO eftersom vi ser att asylsökande som ordnar eget boende

ofta bosätter sig i områden som tampas med bland annat trångboddhet, hög arbetslöshet, låg utbildningsnivåer och låga inkomster. Systemet med EBO har inte gynnat integrationen utan tvärtom, ojämlikheten har istället förstärkts i några områden. Att lagen om eget boende begränsas och att kommunerna får större rådighet samspekar väl med bosättningslagen som säkerställer att alla kommuner tar emot nyanlända.

Stadsledningskontorets förslag på områden som ska undantas för asylsökande att bosätta sig på egen hand grundar sig på fyra variabler som visar hur den socioekonomiska tyngden ser ut avseende arbetslöshet, utbildningsgrad, inkomster och utländsk bakgrund. Vid samkörning av de fyra variabler har man identifierat 15 områden i fyra stadsdelar som utmärker sig. Det är bra att variablerna som har använts kommer från öppen data och hur verkligheten ser ut i Stockholm. Det är också viktigt att det är lätt att begripa varför begränsningarna finns.

Vi saknar däremot en viktig variabel som tydligt illustrerar var det kan finnas socioekonomiska utmaningar. Trångboddhet har oerhört negativa effekter på människors mående. För barn som växer upp i trångboddhet innebär trångboddhet att de inte kan läsa läxor i lugn och ro och inte heller kan vänner komma över för att leka. Barnen hänvisas till offentliga utrymmen för läxläsning och socialt umgänge. Trångboddheten innebär också begränsningar för den personliga integriteten, vilket i sin tur är negativt för människors hälsa. Vi vet utifrån myndigheters rapporter och Skillnadernas Stockholm, rapporten som stadens hållbarhetskommision tog fram, att trångboddheten samspekar med de andra variablerna som visar på socioekonomiska segregationen i vår stad.

Mottagandet av asylsökande är primärt ett statligt åtagande och ska så förbli. Men för att mottagande ska bli bra är det viktigt att kommunerna ges goda planeringsförutsättningar för att säkerställa ett socialt hållbart mottagande för individen. Om staden ska kunna lägga en god grund för att nyanlända (asylsökande som beviljats uppehållstånd) snabbt ska kunna etablera sig och inte hamna i segregation är det avgörande att arbetet kan påbörjas redan när de är asylsökande. Att börja sin tid i Stockholm som trångbodd i ett område som tampas med arbetslöshet, låga skolresultat och andra utmaningar är ingen bra start för någon som har kommit till Sverige. Därför önskar vi att trångboddhet tillförs som en variabel.

I förslaget för vilka områden i Stockholm som ska undantas för asylsökande att bosätta sig på egen hand har inte hela stadsdelar ingått i begränsningen utan avgränsningen sträcker sig till områden inom stadsdelarna. Vilket innebär att

asylsökande kan hamna i en situation där samhället genom Migrationsverket meddelar att de får bo i ett eget ordnat boende på ena gatan men däremot inte på gatan bredvid. Trots att gatorna ligger i samma stadsdel. Vi menar att det inte är på något logiskt att staden väljer att begränsa vissa delar av en stadsdel istället för hela stadsdelen. Det inte går att garantera att informationen som ges till asylsökande är tillräckligt tydlig och risken för att förvirring uppstår är stor. Vilket riskerar att leda till att stadsdelsförvaltningarna tvingas i större utsträckning att handlägga frågor som är

Migrationsvarets ansvar att besvara och hantera. Därför föreslår vi att hela stadsdelarna ska anmälas som begränsade områden för asylsökande att ordna eget boende i. I Skärholmens stadsdelområde är det enligt förslaget några kvarter mitt i Skärholmen som ska omfattas, vilket blir väldigt petigt och antagligen får mycket begränsad effekt.

Även om vi uppskattar stadens ambition att grunda EBO-regleringen på data, tycker vi att kriterierna behöver tillämpas på större sammanhållna områden. Vi tror inte att segregationen kan bekämpas på kvartersnivå. Troligen behöver alla våra områden i Skärholmen - Vårby, Skärholmen, Sättra och Bredäng - anmälas som begränsade områden. Genom en aktiv politik kan segregationen brytas och jämlikheten öka. I vår stad ska alla kunna växa och förverkliga sina drömmar. I nära samverkan med myndigheter, näringslivet och föreningslivet skapar vi tillsammans goda förutsättningar för ett Stockholm för alla.

Reservation anfördes av Tapani Juntunen (SD) enligt följande.

Förslag till beslut

1. Att delvis bifalla förslaget
2. Därutöver vill vi anföra följande:

Stadsdelsnämnden har på remiss mottagit möjligheten att yttra sig gällande anmälan av kommunområden till undantag av den nya EBO-lagstiftningen som träder i kraft 1 juli 2020. Vi Sverigedemokrater ser positivt på att dagersättning och särskilt bidrag utgår vid nyanländas flytt till områden med socioekonomiska utmaningar. Genom att stoppa inflödet av nya personer som behöver integreras, kan segregationen stävjas. Vi ställer oss dock frågande kring varför man ämnar att anmäla en av Stockholms Stads utsatta områden för detta undantag. Istället bör samtliga områden som på sikt riskerar få en förvärrad situation, inkluderas. Vi anser att utgångspunkten för undantag i EBO-lagstiftningen ska grunda sig i rapporten "Kriminell påverkan i lokalsamhället – En lägesbild för utvecklingen i utsatta områden" (2019, Nationella operativa avdelningen). Därför bör Stockholms Stad anmäla följande områden till undantag:

Husby
Rinkeby/Tensta
Älvsjö/Solberga
Bredäng
Hagsättra/Rågsved
Hässelby/Vällingby
Vårberg
Östberga

Att enbart fokusera på områden som betecknas som särskilt utsatta och utelämnade utsatta områden innebär en förvärrad situationen i områden som idag klassas som utsatta områden. På sikt riskerar därför de områden som idag klassas som utsatta inom en nära framtid bli klassade som särskilt utsatta. Mot bakgrund av ovanstående föreslår Sverigedemokraterna Att: även områden som betecknas som utsatta omfattas av undantaget i EBO-lagen.

Reservation anfördes av ledamoten Anna Laine (V) enligt följande.

Förslag till beslut:

1. Att avslå förvaltningens förslag till beslut
2. Att stadsdelsnämnden ska lämna följande svar på remissen:

Genom en förändring i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande (LMA) som trädde i kraft 1 jan 2020 ges kommuner möjlighet att undanta vissa områden för asylsökande att bosätta sig i. Förändringen innebär också att asylsökande, som flyttar till eget boende i vissa områden med socioekonomiska utmaningar, som huvudregel inte får rätt till dagersättning, under förutsättning att kommunen anmält området till Migrationsverket. Syftet med förslaget är att asylsökande i fler fall än i dag ska välja att bo i områden där det finns förutsättningar för ett socialt hållbart mottagande och att de negativa sociala konsekvenserna av asylsökandes eget boende ska minska.

Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ blundar inte för att Eget boende (EBO) har medfört problem och att förändringar kan vara nödvändiga. Effekter som EBO medfört är trångboddhet och att kvinnor som bor i inom EBO har en tendens att i lägre utsträckning delta i svenskundervisning eller annan sysselsättning än kvinnor som bor på Anläggningsboende (ABO) under asyltiden. På längre sikt riskerar det att påverka förutsättningarna för en snabbare etablering i arbets- och samhällslivet.

Migrationsverket har också ett ansvar att se till att utsatta grupper får det skydd de behöver på anläggningen, vilket kan skapa förutsättningar för att tidigt upptäcka förekomst av våld mot kvinnor och barn.

Systemet med EBO kan också innebära att asylsökande inte i samma utsträckning omfattas av alla etableringsinsatser som samhället har att erbjuda. Det handlar bland annat om samhällsvägledning, att länka till förskola och skola, samt att uppmärksamma behov hos nyanlända barn.

Vi vet däremot inte vad de här begränsningarna som förslaget innebär kommer att ha för effekter för barn som kan tvingas flytta mellan olika anläggningar eller påverkas av att föräldrarna riskerar att bli än mer ekonomiskt utsatta, då de även riskerar att förlora sin ersättning. Vi anser att barnperspektivet bör utredas och belysas i än högre utsträckning.

Vi vet heller inte vilka kostnader det kommer att innebära för kommunen i form av ökande informationsinsatser eller ekonomisk nödhjälp om staten drar sig ur i högre utsträckning även detta skulle behövas utreda ytterligare.

Det vi däremot vet genom uppgifter från Migrationsverket är att i juli 2019, bodde omkring 56 procent i eget boende. Det beror dels på att många upplever anläggningsboenden som nedbrytande, dels på att man upplever närheten till släktingar och andra landsmän som en trygghet och slutligen på att det finns en brist på andra boendialternativ.

Att många bosätter sig i samma områden beror på att Stockholm är en segregerad stad och att det är svårt att hitta hyresrätter med rimlig hyra i alla områden av staden. Detta är en konstaterad konsekvens av de omfattande ombildningar som genomfördes under Alliansstyret 2007-2014. Detta visar i sin tur på det stora behovet av att bygga fler hyresrätter med rimliga hyror över hela staden samt att inte genomföra några ombildningar av äldre hyresrätter till bostadsrätter. Det kommer inte att uppstå fler boendemöjligheter i mer välbeställda kommuner eller stadsdelar i Stockholm bara för att de asylsökande mister sin dagersättning. Vi menar därmed att lagändringen inte kommer få de effekter som man hoppas att den ska ha. För att uppnå målen om att skapa förutsättningar för ett socialt hållbart mottagande, måste vi i stället arbeta vidare med de åtgärder som arbetades fram under den förra

majoriteten genom Skillnadernas Stockholm, genom att förstärka socialtjänst, förskola, skola och öka möjligheterna att nå goda levnadsvillkor. Det handlar om att arbetsmarknadsinsatser görs för att underlätta vägar till arbete och självförsörjning och att bostadsbolagen har insatser för att komma tillrätta med och förhindra otillåtna andrahandsuthyrningar och minska trångboddhet.

Stadsdelsnämnderna har också de senaste åren, tillsammans med andra ansvariga nämnder och bolagsstyrelser, lagt mycket resurser på socialt förebyggande åtgärder.

Vi anser att de människor som sökt sig till Sverige undan krig och förtryck ska ges goda förutsättningar och möjligheter att komma in i samhället. Vi tror inte på en politik som domineras av sanktioner och indragna bidrag för de asylsökande som, i likhet med andra invånare, vill besluta om sin egen bostadsort, eller bostadsområde.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Mecide Gulenay m.fl. (S) enligt följande.

Förslag till beslut

1. Förvaltningens förslag till remissvar godkänns delvis
2. Stadsdelarna Tensta, Rinkeby, Husby och Skärholmen anmäls till Migrationsverket som begränsade områden för asylsökande att bosätta sig på egen hand.
3. Därutöver anföras följande

Det är en mänsklig rättighet att söka skydd undan krig och förföljelse och det är vårt ansvar att hjälpa människor som är i behov av skydd. För en ansvarsfull integration är det av stor vikt att samhället arbetar för att de som beviljas skydd snabbt ska kunna komma in i samhället. Genom skapa förutsättningar och tidigt sätta in verktyg och insatser får människor möjlighet att snabbt etablera sig. I skolan och arbetslivet, i föreningslivet och i samhället i stort. Vi menar att ett bra mottagande utgår ifrån den enskildes behov och vad som är bäst för den enskildes möjlighet att delta i samhällets olika delar.

1994 inför den borgerliga regeringen *Lagen om eget boende (EBO)* som innebär att asylsökande kan välja bort Migrationsverkets anläggningsboende för att flytta till och bosätta sig i ett eget ordnat boende. Konsekvenserna av lagstiftningen som infördes har lett till att mottagande av asylsökande har varit skevt fördelat i landet under många år. Där några kommuner och vissa stadsdelar inom en kommun har haft en stor andel

asylsökande medan andra kommuner inte haft några asylsökande bosatta. Vi socialdemokrater har varit skeptiska till EBO eftersom vi ser att asylsökande som ordnar eget boende ofta bosätter sig i områden som tampas med bland annat trångboddhet, hög arbetslöshet, låg utbildningsnivåer och låga inkomster. Systemet med EBO har inte gynnat integrationen utan tvärtom, ojämlikheten har istället förstärkts i några områden. Att lagen om eget boende begränsas och att kommunerna får större rådighet samspelar väl med bostättningslagen som säkerställer att alla kommuner tar emot nyanlända.

Stadsledningskontorets förslag på områden som ska undantas för asylsökande att bosätta sig på egen hand grundar sig på fyra variabler som visar hur den socioekonomiska tyngden ser ut avseende arbetslöshet, utbildningsgrad, inkomster och utländsk bakgrund. Vid samkörning av de fyra variabler har man identifierat

15 områden i fyra stadsdelar som utmärker sig. Det är bra att variablerna som har använts kommer från öppen data och hur verkligheten ser ut i Stockholm. Det är också viktigt att det är lätt att begripa varför begränsningarna finns.

Vi saknar däremot en viktig variabel som tydligt illustrerar var det kan finns socioekonomiska utmaningar. Trångboddhet har oerhört negativa effekter på människors mående. För barn som växer upp i trångboddhet innebär trångboddhet att de inte kan läsa läxor i lugn och ro och inte heller kan vänner komma över för att leka. Barnen hänvisas till offentliga utrymmen för läxläsning och socialt umgänge. Trångboddheten innebär också begränsningar för den personliga integriteten, vilket i sin tur är negativt för människors hälsa. Vi vet utifrån myndigheters rapporter och *Skillnadernas Stockholm*, rapporten som stadens hållbarhetskommission tog fram, att trångboddheten samspelar med de andra variablerna som visar på socioekonomiska segregationen i vår stad. Mottagandet av asylsökande är primärt ett statligt åtagande och ska så förbli. Men för att mottagande ska bli bra är det viktigt att kommunerna ges goda planeringsförutsättningar för att säkerställa ett socialt hållbart mottagande för individen. Om staden ska kunna lägga en god grund för att nyanlända (asylsökande som beviljats uppehållstånd) snabbt ska kunna etablera sig och inte hamna i segregation är det avgörande att arbetet kan påbörjas redan när de är asylsökande. Att börja sin tid i Stockholm som trångbodd i ett

område som tampas med arbetslöshet, låga skolresultat och andra utmaningar är ingen bra start för någon som har kommit till Sverige. Därför önskar vi att trångboddhet tillförs som en variabel. I förslaget för vilka områden i Stockholm som ska undantas för asylsökande att bosätta sig på egen hand har inte hela stadsdelar ingått i begränsningen utan avgränsningen sträcker sig till områden inom stadsdelarna. Vilket innebär att asylsökande kan hamna i en situation där samhället genom Migrationsverket meddelar att de får bo i ett eget ordnat boende på ena gatan men däremot inte på gatan bredvid. Trots att gatorna ligger i samma stadsdel. Vi menar att det inte är på något logiskt att staden väljer att begränsa vissa delar av en stadsdel istället för hela stadsdelen. Det inte går att garantera att informationen som ges till asylsökande är tillräckligt tydlig och risken för att förvirring uppstår är stor. Vilket riskerar att leda till att stadsdelsförvaltningarna tvingas i större utsträckning att handlägga frågor som är Migrationsvarets ansvar att besvara och hantera.

Därför föreslår vi att hela stadsdelarna ska anmälas som begränsade områden för asylsökande att ordna eget boende i. För Tenstas del innebär det att vi föreslår att samtliga nio DeSO-områden inom stadsdelen ska anmälas till Migrationsverket.

Genom en aktiv politik kan segregationen brytas och jämlikheten öka. I vår stad ska alla kunna växa och förverkliga sina drömmar. I nära samverkan med myndigheter, näringslivet och föreningslivet skapar vi tillsammans goda förutsättningar för ett Stockholm för alla".

Reservation anfördes av Ghazal Saberian (SD) enligt följande.

"Förslag till beslut

1. Att delvis bifalla förslaget
2. Därutöver vill vi anföra följande:

Stadsdelsnämnden har på remiss mottagit möjligheten att yttra sig gällande anmälan av kommunområden till undantag av den nya EBO-lagstiftningen som träder i kraft 1 juli 2020. Vi Sverigedemokrater ser positivt på att dagersättning och särskilt bidrag utgår vid nyanländas flytt till områden med socioekonomiska utmaningar. Genom att stoppa inflödet av nya personer som behöver integreras, kan segregationen stävjas. Vi ställer oss dock frågande kring varför man ämnar att anmäla en del av Stockholms Stads utsatta områden för detta undantag. Istället bör samtliga områden som på sikt riskerar få en förvärrad situation, inkluderas. Vi anser att utgångspunkten för undantag i EBO-lagstiftningen ska grunda sig i rapporten "Kriminell påverkan i lokalsamhället – En lägesbild för utvecklingen i utsatta områden" (2019, Nationella operativa avdelningen). Därför bör Stockholms Stad anmäla följande områden till undantag:

Husby
Rinkeby/Tensta
Älvsjö/Solberga
Bredäng
Hagsätra/Rågsved
Hässelby/Vällingby
Vårberg
Östberga

Att enbart fokusera på områden som betecknas som särskilt utsatta och utelämnade utsatta områden innebär en förvärrad situation i områden som idag klassas som utsatta områden. På sikt riskerar därför de områden som idag klassas som utsatta inom en nära framtid bli klassade som särskilt utsatta. Mot bakgrund av ovanstående föreslår Sverigedemokraterna Att: även områden som betecknas som utsatta omfattas av undantaget i EBO-lagen".

Särskilt uttalande gjordes av Ole-Jörgen Persson m.fl. (M) och Åsa Nilsson Söderberg (L), Sus Andersson (MP) och Linn Bessner (C) enligt följande.

"Särskilt uttalande

Syftet med det beslut som nu fattas är att förhindra trångboddhet, minska segregationen och råda bot på svåra sociala förhållanden som har uppstått pga EBO-lagstiftningen. I det arbetet är undantag från lagstiftningen ett av flera verktyg som används tillsammans med övriga insatser staden gör för att stärka integrationen av nyanlända och asylsökande i Stockholm som helhet och vår stadsdel

i synnerhet. Arbetet behöver följas upp för att se vilka effekter som uppnås. De undantag som nu föreslås är baserade på socioekonomiska faktorer, men det är svårt veta exakt hur läget ser ut i vår stadsdel. En analys av nulägesbeskrivning och orsakssamband hade i sammanhanget underlättat. Vi vill starkt understryka behovet av att förvaltningen följer utvecklingen noga för att säkerställa att beslutet får de effekter som eftersträvas. Saker som kan genomlysas är exempelvis var stadens EBOende bor, vilka drivkrafter som ligger bakom deras val av bostadsområde och vilka faktorer som är centrala för att påskynda integrationen".

Särskilt uttalande gjordes av Rashid Mohammed m.fl. (V) enligt följande.

"Särskilt uttalande

Genom en förändring i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande (LMA) som trädde i kraft 1 jan 2020 ges kommuner möjlighet att undanta vissa områden för asylsökande att bosätta sig i. Förändringen innebär också att asylsökande, som flyttar till eget boende i vissa områden med socioekonomiska utmaningar, som

huvudregel inte får rätt till dagersättning, under förutsättning att kommunen anmält området till Migrationsverket. Syftet med förslaget är att asylsökande i fler fall än i dag ska välja att bo i områden där det finns förutsättningar för ett socialt hållbart mottagande och att de negativa sociala konsekvenserna av asylsökandes eget boende ska minska.

Vänsterpartiet blundar inte för att Eget boende (EBO) har medfört problem och att förändringar kan vara nödvändiga. Effekter som EBO medfört är trångboddhet och att kvinnor som bor i inom EBO har en tendens att i lägre utsträckning delta i svenskundervisning eller annan sysselsättning än kvinnor som bor på Anläggningsboende (ABO) under asyltiden. På längre sikt riskerar det att påverka förutsättningarna för en snabbare etablering i arbetsoch samhällslivet. Migrationsverket har också ett ansvar att se till att utsatta grupper får det skydd de behöver på anläggningen, vilket kan skapa förutsättningar för att tidigt upptäcka förekomst av våld mot kvinnor och barn.

Systemet med EBO kan också innebära att asylsökande samma omsättning inte omfattas av alla etableringsinsatser som samhället har att erbjuda. Det handlar bland annat om samhällsvägledning, att länka till förskola och skola, samt att uppmärksamma behov hos nyanlända barn.

Vi vet däremot inte vad de här begränsningarna som förslaget innebär kommer att ha för effekter för barn som kan tvingas flytta mellan olika anläggningar eller påverkas av att föräldrarna riskerar att bli än mer ekonomiskt utsatta, då de även riskerar att förlora sin ersättning. Vi anser att barnperspektivet bör utredas och belysas i än högre utsträckning. Vi vet heller inte vilka kostnader det kommer att innebära för kommunen i form av ökande informationsinsatser eller ekonomisk nödhjälp om staten drar sig ur i högre utsträckning även detta skulle behövas utreda ytterligare.

Det vi däremot vet genom uppgifter från Migrationsverket är att i juli 2019, bodde omkring 56 procent i eget boende. Det beror dels på att många upplever anläggningsboenden som nedbrytande, dels på att man upplever närheten till släktingar och andra landsmän som en trygghet och slutligen på att det finns en brist på andra boendalternativ.

Att många bosätter sig i samma områden beror på att Stockholm är en segregerad stad och att det är svårt att hitta hyresrätter med rimlig hyra i alla områden av staden. Detta är en konstaterad konsekvens av de omfattande ombildningar som genomfördes under Alliansstyret 2007-2014. Detta visar i sin tur på det stora behovet av att bygga fler hyresrätter med rimliga hyror över hela staden samt att inte genomföra några ombildningar av äldre hyresrätter till bostadsrätter. Det kommer inte att uppstå fler boendemöjligheter i mer välbeställda kommuner eller stadsdelar i Stockholm bara för att de asylsökande mister sin dagersättning.

Vi menar därmed att lagändringen inte kommer få de effekter som man hoppas att den ska ha.

För att uppnå de målen om att skapa förutsättningar för ett socialt hållbart mottagande, måste vi i stället arbeta vidare med de åtgärder som arbetades fram under den förra majoriteten genom Skillnadernas Stockholm, genom att förstärka socialtjänst, förskola, skola och öka möjligheterna att nå goda levnadsvillkor. Det handlar om att arbetsmarknadsinsatser görs för att underlätta vägar till arbete och självförsörjning och att bostadsbolagen har insatser för att komma tillrätta med och förhindra otillåtna andrahandsuthyrningar och minska trångboddhet.

Stadsdelsnämnderna har också de senaste åren, tillsammans med andra ansvariga nämnder och bolagsstyrelser, lagt mycket resurser på socialt förebyggande åtgärder.

Vi anser att de människor som sökt sig till Sverige undan krig och förtryck ska ges goda förutsättningar och möjligheter att komma in i samhället. Vi tror inte på en politik som domineras av sanktioner och indragna bidrag för de asylsökande som, i likhet med andra invånare, vill besluta om sin egen bostadsort, eller bostadsområde.